

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 frt — kr.
Félévre 5 „ „
Negyedévre 2 „ 50 „
Egy órá 1 „ „

Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **Dr. Nagy Zsigmond.**
Kiadók: **Hoffmann és Társa.**

Hirdetési díj:

Négy hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű a többzár
hirdetéseket alkü szerinti jutányos áron vetetnek fel. Bélyeg-díj ma
den külön beiktatásért 30 kr.

Öldöklés-e vagy forradalom?

(M. H.) Öldöklés-e vagy forradalom? Ez volt a kérdés, a melyet mi odahaza, de az egész európai sajtó fölvetett mindjárt az első táviratok után. Vajjon egyszerű massacre-e, a milyen tavaly is megeseit, a mikor a nem konstantinápolyi illetőségű örmények idevaló társaikkal, oly hangosan és tüntetőleg kérték a teskeréjüket. (Az utlevelüket.) Egy ezredes végig vert rajtuk, egy örmény lőtt, az ezredes leesett a lováról holtan. Egy kétszáz örmény elpusztult ebbe a tüntetésbe, az európai lapok egy kicsinyt lármáztak, forrongásról irtak, Anglia sirt, és — vigan dörzsölte a kezét: Rajta kedves örményeim, csak így tovább tüntessetek!

Nem volt ez nagy eset, az élet oly olcsó keleten, ha már napirendre térünk fölötté.

Éppen arra volt jó, hogy Goluchovszky és Lobanov kidiplomatizáltak egy második védőhajót, a mely itt álljon Konstantinápoly alatt az európai menekülöket, vagy módosabb halottakat hazaszállítani, ha úgy fordul a dolog. Bölcs és energikus lépés volt, mondják, de — közbevetve mondom — a második orosz hajó már itt is van, de a miénk, az osztrák-magyar, e pillanatig még nincs itt.

A nyugtalan örmény véren eresztettek egyet. Stambulban csend lett egy évig. Az ázsiai örmények közül is már-már csak egy félmillió bujdosott lakás nélkül, a kurd fő-főrabló pasát a szultán maga elé cizáltatta és — nem tudjuk mit mondott neki. Elég az hozzá, hogy a rablásban, gyujtogatásban elkezdett valami mértéket tartani, a Jildizból úgy a hogy, paczifikálták a kérdést, amennyire lehetett ázsiai módra. Közben kisebb események történtek: Izmalian örmény patriárkát a szultán demisszionálta, mert a főpap — az örmény forrongások állítólag theoretikus vezére, nem mert és nem tudott jól állani a csúndért. Még egy-két kisebb-nagyobb tüntetés, a melyektől az örménység hatszáz éves állapotok hirtelen és egyszerre való megváltoztatását várta és követelte, mint a mohamedánokkal való teljes és tökéletes egyenjogositást, — aztán kitört a krétai forradalom. Az örménykérdés eltemetve, Anglia kétségbeesve, a londoni forradalmi komité kezé egyszerre megbénuult. Egy pillanatra, hogy annál energikusabba működjék — másnap.

Ez a másnap volt augusztus utolsó szerdája.

*

Most már bizonyosabban lehet tudni,

hogy a legutolsó konstantinápolyi vér-fürdő a jórészt még földalatt működő Balkán-forradalmak egy rémitő fölbugygyanása. Nem nagyszabásu massacre volt az, hanem igazi forradalmi tünet mondjuk, hogy tünet. Mondjuk, hogy benn vagyunk itt a forradalomban, egy olyan-nak a kezdetén, a melyet nem látott még a világ. A török hatalom hivatalosan gyilkolt és gyilkoltatott, így szólnak a törökök ellenségei. De mi magyarok, nem vagyunk azok.

Módomban lesz a két szörnyű nap eseményeinek lehetőleg hiteles és részletes történetét összeállítani. Meg fogom nézni az új sirokat, a sirások nem titkolódzó férfiak és szemtanu volt itt az egész város, fölkeresem azokat, a kiknek higgadságát a vér látása sem öli el. A tenger, a Boszporus, persze a legőbbit beszélné, de az hallgat. Egy örmény hamal kidlgozott keze, ha kikivetődik a Bukukderen fürdőzők diplomaták palotái előtt....

Megkísértem az egész »tünet«-nek és a mostani helyzetnek egy olyan képét adni, amelyet hiába vártunk a külföldi lapokban. Boldog és hálás vagyok, hogy lejöhettem ide, bárha a vér szaga részvétre kelt és idegeimben megráz. De forradalmat látni a legnagyobb emberi és nemzeti szenvedélyeket nézni, amint körülötte fölviharzanak: a nap krónikásának ennél nem lehet semmi nagyobb gyönyörűség és szebb feladat.

*

Még zug a fejem a negyvenórás balkáni uttól. Egy délelőttje már, hogy itt vagyok a száraz földön, de az még úgy mozog velem, mint a kupé. Szédülő fejemből fel-felötlenek az új képei: az izgatott Belgrád, a titkos és nem titkos rendőrök, a kik a szerb vasutakat kísérik. Az utlevelét minduntalan elkérő a legnagyobb mértékbe rosszképü urak és katonák.

Vajjon visszaadják-e avagy ők akarnak vele — megszökni. A háló-kupé konduktora is külön megvizsgálja a paspartoukot, nyilván azért, hogy a vendégei el ne vágják az egymás nyakát. Utazom egy bolgár miniszterrel, fekete szalonruhában jön Bécsből, nagyon szeretné, ha meginterwiewolnám. Azért sem.

Kis angol diplomaták susognak, járnak-kelnek mindenfelé. Saremburgben beszáll a waggon-litsbe egy örmény ur, hogy Konstantinápolyba menjen. A 2-k állomáson kiszökik, megy vissza Philipopoliszba, sürgőnyt kapott, hogy Konstantinápolyba folytatják az örménykérdést.

A nap ragyogja be Konstantinápolyt, nem vérszag, hanem gyümölcs-illat árad szertészét. Kisért bár, nem esem abba a közönséges irói bünbe, hogy a világ eredetiségében legszebb városát leirjam. Hát nem hiába ölik egymást érte az emberek, és nem csuda, ha ölik majd érte egymást a nemzetek.

Most csend van. De ez a csend átszakítással fenyegeti az európai dobhártyát. És nyugalom... De ez a nyugalom!

Teljes ostromállapot. Huszonnégyezes katona van a városban, mint hadilábon. Zaptiek, folytonos őrjáratok az utcán. Az ottomán bankot, a sürgöny hivatalt, minden középületet feltűzött szuronynyal, töltött fegyverekkel, ezredek őriznek. A követségek tömve a maguk katonáival, a mienk tengereszekkel.

A boltokat a tegnapi vakláma után megint kinyitották. A ki t. i. kinyithatott. De Perán, Galatán, Haskoébe és Tophanébe száz meg száz üzlet bezárva. Ezeknek a tulajdonosait kiölték. Primitív pecsét van némelyiken.

A vértócsák helyein — klórmész. A szelid köpekek, a híres konstantinápolyi kóbor kutyák, mondják egészen megvannak vadulva. Az emberek — egyébként — tesznek-vesznek, mert élni és kereskedni kell. De a bizonytalanság érzése általános. A forradalom ott tart, csakahogy, most első erupciója után való állapotban. A gyilkos most nagy tömegekben ül a forró napon; a török beszélget. Ez nem jó jel.

Sietve vágatok át a harctéren. Az utolsó momentum ma: a Szelamlík. Mert ünnep van. A nagykövetség szíveségéből közvetlen közelből láthatom a padisáht, a mint észbontó katonai pompa — vagy eskort? között megy a Hamidiébe — imádkozni.

Bródy Sándor,

Szerbia és Magyarország. E címmel ma a belgrádi »Vidolo« a szerb kormány lapja, cikket közöl, amennyiben kifejti, hogy Magyarország olyan közvetítő Szerbia és Európa között, akit nem lehet nélkülözni. A millenniumi ünnepségektől való tartózkodásával Szerbia sem megsérteni, sem provokálni nem akarta Magyarországot. Most nincs oka Szerbiának, hogy tovább is feszült viszonyt tartson fenn s okosan tette a kormány, hogy helyeselte hivatalos képviselőjének a kiállításán való látogatását. Ezzel véget ért a feszült viszony. Remélhetőleg ezentúl mindig meglesz a két állam közt a törekvés, hogy kölcsönösen megértsék egymást, Ha a szerbek és magyarok politikája különbözik is egymástól, azért nem

kell megzavarni a lojalis szomszédi és kereskedelmi viszonyt. Általános Szerbiában az az óhaj, hogy a legjobb szomszédság maradjon fenn Szerbia és Magyarország közt, amelyhez Szerbiát olyan sok anyagi és gazdasági érdek fűzi.

A kir. ügyészség hatásköre. Polónyi Gézának a büntető perrendtartás általános tárgyalása alkalmából benyújtott és a Haz által egyhangulag elfogadott határozati javaslatát, mely a kir. ügyészi hatáskörre vonatkozó rész aripos módosítását kívánta, tegnap este tárgyalta a képviselőház igazságügyi bizottsága. Erdélyi igazságügyminiszter a Ház határozatának megfelelően a törvényjavaslat illető szakaszaira vonatkozólag új szövegezést terjesztett elő, s ennek alapján a bizottság a királyi ügyésznek Polónyi által kifogásolt és sérelmesnek talált nyomozási hatáskörét a határozati javaslat értelmében megfelelő korlátok közé szorította. Az erre vonatkozó módosításokhoz képest a törvényjavaslat több más szakaszainak a szövegezését megfelelően megváltoztatták.

Kossuth Ferencz Ugocsa-megyében.

Az ugocsa-megyei nagy-szöllősi kerületben a Kossuth Ferencz elnöklété aló függ és 48-as párt szervező gyűlést tartott és ez alkalomból Barta Ödön beregszászi ügyvédet a nagy-szöllősi választókerület képviselőjelöltjének kiáltotta ki. A gyűlésen résztvettek Kossuth Ferencz pártelnök, Komjáthy Béla pártelnök, Nánassy Ödön és Kende Béla képviselők. Tisza-Ujlakon, ahol a kijelölt ülést megtartották, összegyűltek Ugocsa, Ung, Beregvarmegye független érzelmi polgárai, hogy ünnepeljék Kossuth Ferenczet és a függ és 48-as párt zászlóbotlásának fényét emeljék.

Kossuth Ferencz megjelenése oly lelkesedést szült, hogy a független elvek győzelmé biztosttnak látszik a nagy-szöllősi kerületben, annál is inkább, mert Barta Ödön a jelölt, nagy népszerűségnek örvend. Most a kerületet baró Perenyi Zsigmond szabadelvűpárti képviseli.

Kossuth Ferencz Nánassy Ödön képviselő társaságában vasárnap reggel érkezett meg Királyházára, ahol a nagyszöllősi választókerület függ és 48-as partja nevében tiztagu

küldöttségben Ujhelyi István, Ugocsa-megye volt alispánja üdvözölte Kossuthot. A pályaudvart ellepték a választó polgárok százai, kik zászlók alatt vonultak ki. Itt vártak Kossuthot Komjáthy Béla és Kende Béla orsz. képviselők és a kerület intelligenciája, élén Barta Ödön beregszászi ügyvéddel. — Tisza-Ujlak képviselőtestületét Parragh János városi főbíró vezette.

Midőn a vonat berobogott, Kossuth Ferenczet riadó éljenzéssel zászló és kalaplengetéssel fogadták. A tüzoltóság alig volt képes a tolongó tömegtől a kordont fenntartani. A mint Kossuth kiszállt és a képviselőket köszöntötte, Paragh főbíró nagyhatású üdvözlő beszédet tartott, melyben a város nevében üdvözölte. A szép szónoklatra Kossuth Ferencz lelkes szavakkal felelt, melyben megköszönte Ugocsa-megye régi történelmi dicső hírnevét és biztosította a város előjáróságát, hogy régi vágya teljesül, midőn Ugocsa-megye lelkes polgárait színről-színre láthatja.

Ezután a díszmenet rendezkedett, melyet 60 tagú díszbanderum nyitott meg. — Kossuth díszes négyes fogaton volt Ujhelyi János és Barta Ödönnel. Kocsiját 12 négyes fogat és 60 urifogat követte, melyhez szekereken körülbelül 400 választópolgár csatlakozott.

A város elején diadalkapu volt felállítva. A tiszaujlaki hölgyek virágcsóval árasztották el Kossuth kocsiját. Sarkady Mihály t. ujlaki ref. lelkész és Waurek Rudolf iparistületi elnök üdvözölték is Kossuthot.

A díszmenet a Tiszához vonult az állami munkálatok megtekintésére, melyek Tisza-Ujlakot aggasztóan veszélyeztetik.

A főbíró kérelmére Kossuth határozottan megígérte, hogy az ügyet illetékes helyen szóba hozza és annak orvoslására minden lehetőt el fog kövtni.

Innen visszatérve, Kossuth Steinberger Lipót vendégszerető házában kissé megpihent.

A nagyszálloda előtti téren 10 órakor kezdődött a pártgyűlés, a melyen Ujhelyi indítványára Barta Ödön képviselőjelöltnek kiáltották ki és a gyűlésre küldöttségileg hívták meg Kossuth Ferenczet és Barta képviselőjelöltet.

Midőn Kossuth Ferencz Barta Ödönnel megjelent, riadó éljenzéssel fogadták az egybegyűltek. Barta Ödön megköszönte a bizalmat, hogy a kerület jelöltségét neki felajánlották, azt elfogadta és köteletségének tartotta rövid körvonalakban politikai hitvallását kifejteni. Feltétlen hiva a függ és 48-as pártnak, melynek 20 év óta lelkes közkatónája és a múltért

való jutalomnak és a jövőben való törhetetlen munkásságra való buzdításnak tekinti a nagy kitüntetését, hogy Kossuth Ferencz, a függ és 48-as párt vezére itt az ő támogatására megjelent. (Viharos éljenzés.) Ekesszólással fejtette ezután a függ és 48-as párt alapelveit. Utal az egyházpolitikai törvényekre, melyeknek feltétlen hiva, bár fölöslegesnek véli, hogy a papságtól az anyakönyvvezetői állást megvonják és különösen tekintettel a református és g. keleti hazafias papságra, ha ezek javára módosítható a törvény, ahöz kész örömmel hozzájárulna. De feltétlenül elítéli a revizionális törekvéseket, melyek a felekezeti viszályt szítják. Majd a helyi érdekű kérdéseket fejtegette és a választó polgárság nagy lelkesedése közt megígérte, hogy becsülettel fog megfelelni a hozzáfűzött bizalomnak és ha a mandátumot elnyeri, a kerület érdekeit a leglelkismeretesebben fogja előmozdítani.

A beszéd után lelkesen üdvözölték őt a megjelent pártvezérek és a választó polgárok. Riadó éljenzés közt kért ezután szót Kossuth Ferencz és a következő beszédet mondta:

Kossuth Ferencz beszéde.

Tisztelt polgártársaim!

Önök helye-léssel hallgatták Barta Ödön nyilatkozatait, melyekkel tisztán jelzé elvi álláspontját és kifejezést adott annak az erős meggyőződésnek, mely őt a mi zászlónk alá szólítja (Élénk éljenzés), a függ és 48-as párt zászlója alá, melyet a párt bizalma az én kezembe adott — és a melyet tisztán és szeplőtlenül fogok megőrizni. (Hosszantartó éljenzés.) Volt alkalmunk itélni a felől, hogy mily behatóan foglalkozott Barta Ödön minden országos kérdéssel, mely előslátáson és higgadt ítéleten nyugszanak meggyőződései, mely ekesszólással tud ezeknek kifejezést adni és láthatták azt is, hogy mennyire ismeri a helyi viszonyokat, mennyire kész és tehetségéinél fogva képes is a helyi érdekeket előmozdítani, és ezeknek megvédését bele illeszteni a nagy országos érdekek összességébe. (Éljen Barta Ödön.)

Önök ezt megítélhettek ma, de mi tudtuk ezt régen, tudtuk ezt, midőn idejötünk, hogy fellépését önk előtt lelkesen és határozottan támogassuk. (Élénk éljenzés.)

Nem a mostani képviselő iránti ellenszenv vagy nagyrabecsülés hiánya vezetett ide és mélyen tiszteltem a nagy nevet, melyet örök ött, s a melynek fénye a bitófáról sugárzik felénk, arról a bitófáról, a mely a magyar

A „DEBRECZEN” TÁRCZAJA.

Vallomás.

Szöke kis lány, hozzád szólok,
Hallgas reám, — kérlek,
Halld mondjam el, milyen híven
Szeretlek én téged . . .

A mióta megláttalak,
Érted dobog szívem . . .
S azt dobogja alva, ébren:
Te vagy a — szerelmem . . .

S szerelmem nem futó patak:
De mélységes — tenger . . .
És fenekén igaz gyöngyöt —
Gyöngyhüségét termel.

D. Nagy Sándor.

Honfoglalás.

— A „Debreczen” eredeti tárczája. —

Irtá: Szentjóbý Kálmán.

(Folytatás.)

Árpád pedig megtölté kürtjét a kulcsból s kérte Istent, hogy az országot adná neki örök birtokul. Azután tanácsot tartván, Kusidot újból Szvatoplukhoz küldék s küldének neki földjéért egy fehér lovat arany fe-

kel, aranyos nyereggel. Szvatopluk megörült s Kusid földet, füvet, vizet kérvén mosolyogva így szólt: »Vegyetek a mennyit akartok.»

Kusid visszatért. Árpád pedig megindult népével s a hét vezérel Pannoniába. Megízente Szvatopluknak, hogy takarodjék el az országból, melyet neki eladott, — a földet a léert, — a füvet a fekért, — a vizet a nyeregért.

Szvatopluk fölkaagott: »A lovat bünkös bottal agyonütöm, a feket a rébte vetem, a nyeret a dunába hajtom.»

»S mi baja ezzel az én uramnak?« — kérde a követ. — »Ha a lovat agyonütöd, kutyái a dögöt meglelik, meghízának rajta; ha a feket a rébte veted, kaszásai raakadnak s hazá vizik; ha a nyeret a Dunába hajtod, balaszai kihalásszák, visszaküldik neki. — Mert a kié a föld, a fü, a viz, — azé minden.«

Erre Szvatopluk sereget gyűjtött s megütöközt Árpáddal, csatát vesztett s a Dunába veszett.

A honfoglalás 7 évi harcztot igényelt, mikor aztán a magyar határ a Kárpátoktól az Adriai tengerig, a Morva vizétől a székely havasokig terjedt.

A külföldi adatok egybevetése az újabb történetirodalomban az időrend körül nagy eltéréseket és ingadozásokat eredményezett.

A magyar tudományos Akadémia hosszú kutatás után annyit állapított meg, hogy 888 előtt mai hazánk területén nem telepedtek

meg, de 900-ban a honfoglalás már be lett végezve.

Szólnunk kell még röviden az ősmagyarok társadalmi, politikai állapotáról, kiegészítve némileg a már elmondottakat.

Minden nép a fejlődés folyamán a természetvallás utján juthat el az egy Isten fogalmához.

A magyarok is a természet nyilatkozásai, ég, föld, víz, a tárgyak és tünemények iránt lettek figyelmesekké. Vallásos érületük főbb és alsóbb rendű istenségek iránt nyilvánult.

Vallásukba búbájosság is vegyült. A pap, a táltos varázsló és jósló tehetséggel bírnak előttük. Közvetítőt képeznek Isten és ember között.

A pogány ősmagyar vallásműveltég a természet erőt isteníti egy fő Isten fogalmával, de a lélek halhatatlanság hitével. Egyébként már a Volga mellekein közelebbi ismeretségben voltak ugy az egy Isten vallással mint a kereszténységgel.

Az ő 7 törzs szervezete egyszerű volt E törzsek: Nyék, Megyer, Kürt Gyarmat Tarján, Jenő, Kari és Kaza 104 nemzetségből állott.

Egyik törzs a más ügyeibe befolyással nem bírt, sőt a törzsfőnök sem bírt önálló hatalommal törzse fölött.

A harcok s a katonai fegyelem szükségé szülte a fővezéri intézményt. A fejedelem hatalma, jogköre is csak a közös harc-

ember kebleben oly szent jelvény legyen, mint a milyen szent jelvény egy másik isteni bitófa, melyet a világ nagyjai egykor fel sem vettek és a mely előtt most térden állanak császárok és királyok. (Viharos eljenzés.)

De itt nem személyekről van szó, itt elvek állanak egymással szemben, a 67-es kiegyezés, a jogfeladás, a nemzeti meghunyászkodás, a kishitűségnek a politikája és az a politika, a mely azt akarja, hogy a haza független legyen és szabad (Eljenzés), azt akarja, hogy Magyarország a magyaroké legyen az összekapcsoltság, az összeolvadás, a gyámság szégyene alól, ki meneküljön (Zajos eljenzés) és éljen jogaival, melyet atyáink vére tartott fen, éljen jogával önálló állam lenni, független állam lenni, mely lehessen hatalmas a fiatal, életerős nemzet akaratából, lehessen jólétben az örendelkezési jog áldásaival, lehessen szabad, virágzó, megelégedett. (Hosszas eljenzés.)

A mostani képviselő tiszteletreméltó alakja nem képviseli azt a zászlót, melyért atyáink 48-ban küzdöttek; e zászlót ez a férfi vette kezébe itt. (Eljen Bartha.) Nem személyek küzdélme ez: a jövő küzdélme a terhes és kishitű jelen ellen, a magyar sziv feldobbanása az öntudat ébredése közt e kerületben, és a magyar szabadság vértanui, ha látnak az égből, ránk mosolyognak áldást hozó mosolylyal, midőn Rákóczy Ferenc földjein felhangzik ismét a magyar függetlenség ígéje ismét ide zárandokolnak a kuruczok ivadékai, hogy halljanak minket a szabadságról beszélni. (Viharos eljenzés.)

Tisztelt polgártársaim, a hazafiság többnyire áldozatok hozatalát igényli, de a jövő választásoknál abban a helyzetben lesznek a választók, hogy hazafiai kötelességüket teljesítve, önérdéküket, saját családjaik érdekeit mozdíthatják elő.

A függetlenség kétfelé osztható, a politikai és az anyagi vagy közgazdasági függetlenség. Ezek két külön álló tények, az elsőt feladták 1867-ben, a másikkra ellenben jogunk fentartott. Ha politikailag függetlennek lennénk, lenne önálló hadseregünk és a nép fiait nem hurcolnak külföldre harcolni és meghalni, mint történt Boszniában, vagy Königrätznél (egy hang, én ott voltam és verekedtem) igen, ott volt ön öreg polgártársam, verekedett és futott, de ha magyar zászló alatt, a hazáért verekedett volna, nem futott volna. (Hosszas eljenzés.)

Ha politikailag függetlennek lennénk, nem kellene mindennek előtt befizetni a közös ügyes

lyukas erszénybe minden évben a milliókat, és csak azután költhetni saját államunkra, ha jut és marad. (Zajos helyeslés.)

Ha politikailag függetlennek lennénk, külfügyeinket mi intéznők, saját érdekeink szerint és a külföldi követségek palotáin nem lenne a magyar czimer a kétfejű császári sas gyomrára festve, annak jeléül, hogy elnyelte, bár hála istennek meg nem emésztette hazánkat. (Zajos nevetés és eljenzés.)

Ha anyagilag függetlennek lennénk, úgy intézhetnők anyagi ügyeinket a mint akarjuk, azt pedig alig hiszem hogy volna önök közt valaki, a ki elvilleg jobb szeretné, hogy úgy intézzék anyagi ügyeit, mint a hogy nem ő de szomszédja akarja. (Zajos nevetés és hosszas eljenzés.)

Ezután népies hangon fejtegette Kossuth az önálló vámterület és nemzeti bank előnyeit, az osztrákok vissza éléseit, az ország veszteségeit, a földműves nép kárát és veszélyét, az iparos osztály kárát, mely veszteségek és károk a mai állapotokból erednek.

Az intelligens közönség nagy érdeklődéssel hallgatta a nagy jártasságról tanuskodó fejtegetéseket és folytonos helyesléssel kíséerte a beszéd e részét.

Egy óránál tovább tartott beszédét így végzé Kossuth:

Tisztán áll most önök előtt a két irány, mely meg fog küzdeni a jövő választásoknál, ha önökben él még a régi kurucz-szellem, — dobog még a régi magyar sziv, lángol még a honszerelmem. — Kövessék azt a zászlót, — melyet itt Bartha Ödön kezébe adok. E zászló felemelését meghátráltathatják itt-ott az esélyek, de ha magyar földön fölemelik a magyar függetlenség zászlóját, ezt elbukni hagyni szegény: ez nem lehet és nem is lesz, éljen Bartha Ödön!

Kossuth Ferenc tartalmas beszédét, lelkes előadását nagy áhitattal és elragadtatással hallgatták az egybegyűltek és midőn szavai elhangzottak és a riadó eljenzés percek mulva lecsillapult, számosan a meghatótságtól könnyező szemekkel üdvözölték a függetlenségi és 48-as párt vezérét.

Zugó eljenzéssel fogadták ezután Komjáthy Bélát, a párt alelnökét, midőn az emelvényen megjelent. Komjáthy Béla remek beszédben ajánlotta Bartha Ödönt a választó polgárok figyelmébe. Ő évtizedek óta ismeri a jelöltet, a kinek jellemzilárságát és elvhűségét ékes szavakkal ecsetelte. Majd szigorú szavakkal ítéli el a kerületi kormánypárt taktikáját, mely az elvek tiszta harcában a sze-

mélyeskedés piszkos és gyalázatos fegyvereit akarja belekeverni. Hosszas eljenzés jutalmazta meg Komjáthy szellemő színporkázó beszédét.

Rokonszenves eljenzéssel üdvözölték Komjáthy után Nánássy Ödön országgyűlési képviselőt, ki lelkes szavakkal buzdította a polgárságot, hogy a választási harcokban kitartással küzdjenek és jutasák diadalra a függetlenségi zászlót. (Lelkes eljenzés)

Pichler Győző beszéde fejezte be a gyűlést, a ki éles gunnyal emlékezett meg arról a lélekvasárlásról, a mit a kormánypárt a választások alkalmával üz.

A gyűlés után Kossuth Ferenc előtt a következő küldöttek tisztelegtek: a huszti kerületből Sárközy Pál és dr. Hamvai M. A beregszászi kerületből Lemek Bertalan partelnök, Kallós Tivadar lelkész, Varga Lőrincz ügyvéd. A mező-kásonyi kerületből: Deresényi Ferenc elnök. A tiszaujlaki városi képviselőtestület Imre László jegyző vezetése alatt. Továbbá: Salarik, Rakasz, Egres, Nagy-Szóllós, Tarpa, Badula, Halabor, Kis-Palád, Felső-Sára, Ordó, Patak községek. Az utóbbi három Zsolnay Béla nagybirtokos vezette Kossuth elé, kit a kiváló képességű szónok megragadó lelkes beszédében üdvözölt. Mátéfalva, Karázfalva, Sasvár, Szirma, Alsó- és Felső-Karaszló, Cseke, Fehérgyarmat községek küldöttségei fejezték be a tisztelgők sorait. A küldöttségek fogadtatása után dr. Koós Ödön ügyvédnek és dr. Korodi orvosnak meleg szavakban fejezte ki Kossuth Ferenc köszönetét, ama faradhatlan buzgulomért, melylyel a fogadtatás és pártgyűlés rendezésében résztvettek.

Délben kétszázterítékű lakoma volt, a melyen felköszöntőt mondtak Koós Ödön ügyvéd, Máté László ref. lelkész, Varga Sándor megyei főügyész, Zolnay Béla földbirtokos, Kossuth Ferenc, Bartha Ödön és B. Nagy Elek ref. lelkész.

Délután Salánkra ment Kossuth Ferenc, a hol Máté László ref. lelkész házához szállt. A salánki lelkes polgárság gyönyörű fogadtatást rendezett Kossuthnak, a ki miután Bartha Ödön megtartotta beszámolóját, hatalmas beszédében fejtegette a függetlenségi eszmék dicőségét és diadalmat küzd lemre buzdította az egybegyűlt választókat. Még Komjáthy Béla, Nánássy Ödön képviselők és Pichler Győző beszélt a hazafias salánkiakhoz, kik őszinte szeretettel és lelkesedéssel bucsúztak ezután a vendégektől. Este nagy áldomás volt Bartha Ödön szölkértjében, kinek vendégszerető házában egybegyűlt a környék egész intelligenciája és a szomszédos megyék küldöttségei

(E-s.)

Színház és zene.

Előadások a tanuló ifjuságnak. Elettérvaló és igazán dicseretes terv megvalósításával foglalkozik Komjáthy János, a debreczeni színház új igazgatója. Minden hónapban egyszer, vasárnap d. u. előadást akar rendezni a színházban, de csak a tanuló ifjuság számára. Ilyenkor mindig történelmi színművek kerülnek színre, olyanok, melyeknek irodalmi becük mellett meg van a lelkesítő erejük. A színpadról is tanítani, muattatva oktatni, a hazafias érzületet apolni, fejleszteni lesznek hivatva ezek a tanuló ifjuságnak szánt előadások. Hogy pedig a legszegényebb tanulóknak is lehetővé tegye az ilyen előadások látogatását, csak 10 és 20 kros jegyeket bocsát ki a szízigazgató. Kívánatos volna, hogy Komjáthy ezt a tervét megvalósítsa s ezzel is részegyen arra az elismerésre, amelyet eddig a közönség érdekében tett intézkedéseire már is előlegezett neki városunk lakossága.

Jönnek a ssinészek. A debreczeni új társulat tagjai szombathoz egy hétre tömegesen jönnek Debreczenbe, a társulat teli állomáshelyére. Másnap vasárnap reggel már valamennyien együtt lesznek a színpadon, ahol szokás szerint az évadot megnyitó ünnepséget tartják. Még akkor kiosztják a szerepeket azok között, a kik az első előadásban részt vesznek s a próbák 21-ikével kezdetüket is

ban s a zsákmány osztásnál nyilvánult — joga lévén az egyes törzseknek sarcoló hadi kalandokra távozni.

A fejedelem mellett két főméltóság: a Gylasz és Khárkhász alkirályi, bírói szerepre volt hivatva.

A fejedelemnek békére, háborúra, — avagy fontos nemzeti ügyekre döntő joga nem volt, az egységes főhatalom csak 972. után Géza fejedelemnél nyilvánult, ki alatt a társadalmi viszonyok alakulni kezdenek. Addig az őshazai viszonyok jellemzik a magyart. Patriarchális életet élnek, a házasságot tiszteletben tartják. Hosszas iparágakat üznek. Számításuk alapja a hold változásai szerint a hetes számrendszer. Az évben 13 hónapot számítnak, míg a tizes renddel megismerkednek.

Ismerték az írások egy nemét. Elegendő fogékonyságuk volt a dunántúli régibb magasabb műveltség maradványai iránt, mikről az ásatások közben felszínre jutott tárgyak tanuskodnak.

A földmívelést gyakorolták. — Harci ügyességükkel korukat a harcászati tudományban megelőzték. Kedélyük vig, romlatlan volt.

Áldomás ivások párducos Árpád daliás játékokat hirdetett az ifjaknak. Versenyeznek a futtatásban, — a repülő arany kerec-enyre irányzott nyíllövésben, — birkoznak, karddal vívnak.

Az atletika nagy befolyást gyakorolt

kedélyükre, izmaikra; ezért nem voltak bizartak, ezért nem volt náluk divatos a migraine, — mint ma elpuhult sok utódaiknál.

A magyar erények: vitéségről, lovagiasságról, vendégszeretetről, őszinteségről csak úgy lehet fogalmunk, ha a viszonyokat mérlegelve elgondoljuk, hogy ha még ma, lenyűgözött állapotában is vitéznek, lovagiasnak, vendégszeretőnek mondják a magyart, minő lehetett az akkor, midőn korlátlan szabadság, meghunyászkodás nélküli megjelenés illette a magyart.

Erényei voltak a magyarnak, mert szabab nép volt. Azzal, hogy a külföldet duó hadjáratokkal mihamarabb felhagyott s Európa vallási viszonyaival megbarátkozott állam alkotó fentartó képességét beigazolta.

Ilyen őssökkel dicsekedni nem szerénytelenség. Ilyen őssöket megbecsülni, tőlük tanulni, erényeiket megtartani szent kötelesség. Szeressük tehát a hazát, mert közös anyánk, mely szűnt ápol és etakar bennünket.

Ha a haza érdeke kívánja, ne legyen becse a kincseknek a magyar szemében. A jegyes áldozza fel gyűrűjét, szerelmét, a nő hitvesét, a szülő gyermekét!

Igy leszünk méltók hős elődeinkhez.

(Vége.)

veszik. Naponként három próba lesz. Résztint az 1000 évből, résztint az első heti műsorba felvett darabokból.

A vasárnap délutáni előadások. Komjáthy János színikazgató közelebb kérelmet terjeszt a színházbizottság elé, hogy a most szabályrendelileg sem tiltott vasárnap délutáni előadásokhoz a bizottság és a tanács is megadja az engedélyt. Mihelyt ezt az igazgató megkapta, megkezdődnek a vasárnap délutáni előadások. — Debreczenben, legalább a szegényebb sorsú néposztályból jelentékeny számmal szívesen veszik ezeket az előadásokat. Sokan vannak ugyanis, a kik gátolva vannak abban, hogy esténként, akár vasárnap este is elmenjenek a színházba. Ezekre nézve rendkívül kellemes lesz, ha vasárnap délután pár órát kedves szórakozásban tölthetnek el a színházban. Az ilyen vasárnap délutáni előadásokon, ahogy Komjáthy terveiből s erről is értesültünk, hogy féláru jegyekkel vehet részt a közönség.

Ujdonságok.

Zászlóbontás.

Ez alatt a cím alatt a helybeli kormánypárti lapokban ma a következő comminiqué jelent meg:

„A mai egyházkerületi közgyűlés után a közgyűlés tagjai, lelkesek és világi urak népes értekezletre gyűltek össze az egyházi és politikai közélet egyik kiváló szereplőjének a lakásán, hogy alkalmazkodva a közgyűlés elnökségének pártatlan tanácsához, egyöntetű megállapodásra jussanak a főgondnok választásánál követendő magatartásra nézve. Az értekezleten többen felszóltak, jelöltek ajánlva a főgondnoki méltóságra. Négy nevet említettek: Dégenfeld József gróf főispánt, az alsószabolcs-hajduvidéki, Horthy István főrendiházi tag heves-nagykunsági, Ritoók Zsigmond nagyváradi kir. táblai elnök bihari egyházmegyei gondnokokat és György Endre egyházkerületi tanácsbírókat. Horthy István és Ritoók Zsigmond nyomban kijelentették, hogy ők nem kívánják magukat a szavazásra becsatolni, kérték a jelenlévőket, hogy őket hagyják is ki a számításból s maguk helyett a legméltóbban Dégenfeld József gróft, e hitbuzgó főurat ajánlottak. György Endre már előbb nyilatkozott egy levélben, hogy ő is Dégenfeld József gróf főispán megválasztását ohajtja. Ezek következtében a jelenlévők egyhangulag és nagy lelkesedéssel kimondták, hogy hatáskörükben Dégenfeld József gróf jelöltséget fogják támogatni, a kinek főgondnokká választása most már bizonyosnak tekinthető.»

A helybeli kormánypárti lapok ezen egyhangu híresztelésével szemben kötelességünk kijelenteni, hogy értesülésünk szerint Egyházkerületünk számos vidéken hallani sem akarnak a gróf Dégenfeld József megválasztásáról. Igaz, hogy több kitűnő egyén neve körül tömörülnek és az egyházak szavazata lesz hivatott eldönteni, hogy az általunk betűrendben megnevezett egyének közül ki lesz a gróf Dégenfeld József ellenjeöltje, mint szintén az egyházak szavazata dönti el azt is, ki lesz a megválasztott. Ily jelöltekül hallottuk emlegettetni egyik vidéken G e n c s y A l b e r t, másikon I z s á k D e z s ő, harmadikon T h a l y K á l m á n, negyedik U r a y I m r e egyházmegyei gondnok s illetőleg egyházkerületi tanácsbírókat. Nézettünk szerint sokkal helyesebb tiszteletben tartani az egyházak választási szabadságát, mint hivatalos jelöltek felállításával befolyásolni.

A kir. tábla átadása. A kir. tábla Széchényi-utcai palotáját Berger Jenő építész-

vállalkozó október hó 2-án fogja átadni a városnak. Most már csakugyan itt van annak az ideje, hogy egy régi ígéret beváltásáról gondoskodjék a nemes város. Arról, hogy megtartsa azt a fényes áldomást, amelyet még 1890-ben kilátásba helyezett ama szomszédos vármegyék és városok küldöttei előtt amelyek a kir. táblát kéri monstre küldöttségben képviselve voltak.

*** Iskolaszéki ülés.** A debreczeni ev. ref. egyház tanácstermében ma d. u. 4 órakor iskolaszéki ülés volt, melynek lefolyásáról lapunk holnapi számában hozunk tudósítást.

*** A nőipar iskola megnyitása.** A debreczeni jótékony nőgyűlés által létesített nőipariskola 1896—97. tanévet a tegnapi napon nyitották meg — az iskola új bérhelyiségében (Batthányi utca, Pusztay ház.) Az ünnepélyen megjelentek Veresné Szathmáry Teréz, elnök, Léba Pálné, Berger Henriké, Szabó Kálmáné, Joó Istvánné stb. Wolaffka Nándor vál. püspök, Joó István, Márk Endre, Zalay Márk, Dr. Fráter Imre stb. Joó István főtitkár egy a töle megszokott, tartalmas beszéddel nyitotta meg az új tanévet, ecsetelven az iskola múltját, kitartásra buzdítván a fentartó egyesületet és a tanítótömeget. A valóban szép beszédet a közönség lelkes eljenzése követte. Kubek Erzsébet igazgatónő felolvasta az iskola szabályzatát s végül Veresné Szathmáry Teréz elnök rövid beszéd kíséretében ünnepélyesen megnyitotta az iskolát, melynek már 50 növendéke van.

*** Kossuth-szobor.** Bihar megye Diószeg nevű községében október hatodikán leplezik le Kossuth Lajos szobrát.

*** A helyi vonat új vonala.** A debreczeni helyi vasút Kossuth-utcai új vonala már készen van s a sinek melletti kövezés is befejezéséhez közeleg. Az új vonalon a közlekedés mindenesetre már a jövő hét soan kezdetét veszi.

*** Schlauch bitoros — Debreczenben.** Schlauch Lőrincz nagyváradi bitoros püspök e hónap 26-án Debreczenbe érkezik, hogy a szokásos bérálmást végezze. A bitoros két napi tartózkodása alatt Dr. Wolaffka Nándor püspök vendége lesz. A bérálmásra és a püspök debreczeni tartózkodására nézve már megállapították a részletes programot. Kíséretében lesznek Fetscher Antal titkár, Dr. Szemethy szentszéki jegyző és Mayer Antal levéltárnok. A vasutnál az egyháztanács és a püspök fogadják a bitorost, a ki egyenesen a templomba megy. A harangok ezen idő alatt folyton zúgnak. Másnap délelőtt végzi a bérálmást. Délben tiszteletére ebéd lesz s délután pedig meglekinti a város nevezetességeit. Hétfőn f. hó 28-án délelőtt a római katolikus iskolákat látogatja meg s délen Hosszu-Pályiba utazik kíséretével, hol szintén bérálni fog. Debreczenben mint egy háromezeren vesznek részt a bérálmásban.

*** Császári násznapok** Római táviratunk jelenti: Az olasz trónörökös esküvőjén a főlegény násznagya II. Vilmos császár lesz, a menyasszonye II. Miklós czár.

*** Mánások színháza.** Előkelő forrásból kapja egyik lapársunk azt a meglepő és eddig mélyseges titokban tartott hírt, hogy a télen a fővárosban megnyílik a mánások színház, melyben forágu műkedvelők fogják a mánások darabokat eljátszani. F czélra az „Ecce homo» pavillont alakítják át. Czóbel Minka egyfelvonásos dramot-tje Justh Zsigmond színre alkalmazott Gányó Julcsájával nyitják meg ezt a méltóságos és excellenciás színházat, ahol a legolcsóbb belépőjegy is hétágu koronába kóstál.

*** Balmaz-Ujváros zár alatt.** Balmaz Ujvárosban a szarvasmarhák között száj és körömfájás lépett fel, miért is a közreget a vesz megszűnéséig zár alá helyezték.

*** A kolozsvári honvédelmi felszentelésének napját** végleg megállapította a honvédelmi bizottság. A honvédelmi felszentelés október 18-án lesz. E nap éppen évforduló napja a Sándor László és Tamás András szék-

hely vértanúk kivégeztetésének, kiknek hamvai fölé az emlék állítatott. A felszentelési nap vasárnapra esik. A hazafias ünnepélyre meghívják a honvédegyleteket, az erdélyrészi törvényhatóságokat, a hazafias testületeket és intézeteket. A felszentelési ünnepély országos ünnep lesz. A felszentelésre vonatkozó meghívókat a »Történelmi Lapok» útján már a napokban közre adja az előkészítő bizottság. Az ünnepélynek gr. E s t e r h á z y Kálmán lesz a díszelőke. Kolozsvár városa ő felsége a királyt is meghívta a Mátyás szobor alapkövetéti ünnepélyére. A király személye körüli miniszter értesítette a város közönségét, hogy ő felsége kegyesen fogadta a meghívást és F e h e r v á r y minisztert biztatta meg, hogy őt az ünnepélyen képviselje.

*** Az udvar Budapesten.** Az udvar e hó nap végén hosszabb tartózkodásra a fővárosba érkezik. A királyi palota termeit, melyeket eddig a közönség megtekinthetett, ma elzárták az előkészületek miatt.

*** Betöréses lopás Nagy-Létán.** Vasárnap éjjel egy ismeretlen tettes behatolt Domján Gábor nagylétai földműves házába és mintegy 300 frt értékű ruhaneműt, valamint egy 50 frtos takarékpénztári könyvet vitt onnan magával. A házban alvók fölébredtek a zajra és üldözöbe vették a tolvajt, azonban eredmény nélkül. A nyomozást most a rendőrség folytatja.

*** A király szívjósága.** Királyunk ritka szívjóságáról tesz tanubizonyságot az a kis epizód is, a melyet a hadgyakorlatok alkalmából a lengyel lapok közölnek. — Mikor a király most kedden a gyakorlatokról hazament Lanyban kocsira ült, egy öreg parasztember terdelt a kocsija elé s hivatkozván hosszú katonai szolgálataira, alamizsnaért könyörgött. A kerületi főnök nyomban el akarta iávolítani az öregot, de ő felsége nem engedte s rögtön kiadta az utasítást, hogy mondják meg az öregnek, adja be a folyamodását a kabinet-irodához. Másnap ő felsége maga érdeklődött az iránt, hogy érkezett e folyamodás az agg lengyel parasztól, s mikor arról értesült, hogy az öreg nem jelentkezett, utasítást adott a folyamodó kinyomozására és segélyezésére.

*** Zarándoklás Szent István ereklyéjéhez.** József Ágost kir. herczeg és neje Augustia kir. herczegnő még szeptember hónapban meglátogatják Székesfehérvárt. E látogatás tulajdonképpen zarándoklás lesz Szent István székesfehérvári ereklyéjéhez.

*** A szombathelyi Berzsényi-szobor.** Szombathelyen megkezdtek a Berzsényi-szobor építését. A városház és színház előtti kis kertben kivágták azt a terebélyes fát, melynek helyén fog majd díszelni Vas megye egyik büszkeségének érbe öntött alakja. A szobor alapozási munkálataihoz már hozzá is fogtak. A szobor alapra eddig begyűlt összesen 7475 forint, a költség 8240 forint, hiányzik még 765 forint. A leleplezési ünnep programját és határidejét közelebb fogja megállapítani a szobor bizottság.

*** Országos ügyvédyűlés.** A milleniumi ünnepek alkalmából, az ország ügyvédi kara is gyűlésre jön össze a fővárosban. A gyűlés szeptember 18-án délelőtt kezdődik az ügyvédi kamara dísztermében s a rá következő napon is tart. Programja a következő:

I. Az ügyvédi nyugdíj- és segélyügy; előadók: dr. Robitsék József, a budapesti kamara elnökhelyettese és dr. Nagy Dezső, a kamara titkára,

II. Az ügyvédi rendtartás reformjának sürgetése. Előadó: dr. Sik Sándor, a budapesti ügyvédi kar titkára.

III. a) A bírói és ügyvédi képesítés egyesítése. Előadó: dr. Stassik Ferencz, a szegedi kamara elnökhelyettese.

b. A bírói és ügyvédi hivatás összhangba hozatala.

c) Az ügyvédi gyakorlati idő beszámítása a nyugdíjba, bíróvá kinevezés esetében. Előadó: Hlatky Endre, a nagyváradi kamara elnöke.

d) A bírói, ügyészi és ügyvédi kar évzáró közös ünnepélye. Előadó: Szidai Ottó, a pozsonyi kamara ügyésze.

e) A bírák, ügyészek és ügyvédek lehetőleg egyforma hivatalos öltönye. Előadó: Pléninger Ferencz, a pécsi kamara titkára.

IV. A bünvádi eljárási javaslat tárgyalásának elnapolása, hogy a javaslat előzetesen megbirálás végett a hazai jogászszakértőknek megküldessék. Előadó: Barna Ignác dr. budapesti ügyvéd és jogtanár.

V. A községi bíráskodáshoz utalt jogügyek gyors elintézése. Előadó: dr. Holló Lajos budapesti ügyvéd és országgyűlési képviselő, dr. Zakariás János brassó kamarai titkár.

VI. Országos ügyvédi egyesület alakítása. Előadók: Nagy Elek szatmár-németi kamarai titkár és dr. Pollák Illés budapesti ügyvéd.

* **Fejedelmi vendégek a Tátrában.** József Ágost kir. herceg a feleségével, Auguszt kir. hercegnővel Tátrafüredre érkeztek. A kir. hercegi pár hosszabb ideig fog Tátrafüreden tartózkodni, a hová most várják Klotild kir. hercegnőt is, ki valószínűleg még a héten megjön.

* **A kőbányai sertéspiacz megnyitása.** A földmivelségi miniszter ma leiratban közölte Debreczen város közönségével, hogy a kőbányai sertéspiaczot Október hó 15-étől kezdve a magyarországi sertéseknek megnyitja. A leirat szerint a piac maximális sertésállománya 30.000 drbban határozott meg. A leirathoz részletes ellenőrzési utasítás van csatolva.

* **A kárándi csuda.** A nagyváradi közlemben eső Kárándi közleg jámbor lakói csudát látni jártak ki a minap a község alatt levő erdőbe. Egy hatalmas tölgy tetején a szél egy hatalmasabb pohos hasu hólyagot hímált a galyak közt, ide-oda a falu egyik bőcs táltsa azt mondta, hogy az bizonyosan a D r a k u dohánycsokója, a melyet azért hagyott hátra, hogy töltsék meg a kárándiak jöfelle füstölővel. Egy ifjabb tudós férfi a mellett érvelt, hogy abban a dőghalál szele van bevarrva, végre a falunak, ha le akarják piszkálni és kiszakad. Nem is mert volna hozzányulni a csudához egy lélek sem, csak néztek szent félelemmel. Végre is az arra járó m. lázuri erdész vétette le, hanem akkorra a falu népe már haza takarodott ki a sutba, ki az egy alá. Kiszült aztán, hogy a kárándi csuda egy kis fléggömb foszlány, a melyen K o n s t a n t i n volt olvasható. Valószínű, hogy a budapesti K o n s t a n t i n a p o l y b ö l kerülhetett K á r á n d r a.

* **Az Ybl-szobor leleplezése.** Ybl Miklós emlék szobrát tegnap leleplezték le a budai korszón a királyi varbazár, Yblnek egyik leg szebb alkotása előtt levő téren. Az ünnep reggel 9 órakor kezdődött a mikor a királyképviselében megjött József kir. herceg. — Az ünnepen ott volt az elhunyt mester családja, közte fia, Ybl Félix dr. miniszteri titkár és unokaöccse, Ybl Lajos lovag budai várkapitány. A család tagjait be mutatták József kir. hercegnek. Az ünnepi beszédet Hollán Ernő altábornagy, a szobor-bizottság elnöke helyett, ki hirtelen megbetegedett, Hieronymi Károly volt helyettes miniszter mondta. A szobor körül levő tere csak a meghívott közönséget bocsátottak be.

* **A művész regénye.** Bouguerean 72 esztendő franczia festő a napokban nőült. Esküvője egy 26 évig tartó regénynek utolsó fejezete volt. 1870. év májusában történt, hogy a művész ajtáján kopogtattak és a mi or boszusan dörmögve a háborítás miatt ajtót nyitott, bájos kis amerikai leánnyal állott szemben, a ki azért jött át az Oczeánon, hogy Bourguerean tanítványa legyen. Miután a kicsike tehetséges volt, a művész teljesítette kérését s ezen fölül fülig szerelmes lett miss Pardener Erzsébetbe. Nőül is akarta venni, de ez a terv meghiusult a festő anyjának ellenzésére, a ki kategorikusan kijelentette, hogy csak francia nőt fogad el menyének. Az amerikai lány hajlandónak nyilatkozott elvárni addig, míg az öreg asszony meghal és a szerelmesek hívek maradtak egymáshoz 26 évig, a míg a feltétel be nem teljesedett. Bouguerean asszony most

46 esztendő. Maga is jeles festő és 1887-ben egy képe kitüntetést nyert a »Szalon«-ban. Az asszony magához vette férjének első házasságából származott leányát és anyailag felnevelte. Házassága alkalmából meginterjuválták a művészt, a ki így nyilatkozott életéről és művészetéről: Életem, mint művészetem, igen cseades. Kitarító munkával szereztem meg a pozíciót, a melyet ma bírok. Nem voltam gazdag, a mikor Párisba jöttem, abból a segélyből éltem, a melyet szülővárosom adott. Beléptem az ecollé de beaux-arts-ba, első festményem, melyet Rómából küldtem a Szalonba. »A halál anygala« volt. Most is birtokomban és ha ezt az irányt folytattam volna, aligha nem valamennyi képem a nyakamon marad. Tudom, hogy stílusom sokszoros kritikának a tárgya. Guayversekkel árasztották el, de én megmaradok a festészet idealistájának, a művészetben csak a szépet keresem. . . . Reggelenkét hét órakor felkelek és rögtön munkához látok. — Soha egyetlen képpel nem foglalkozom, hanem mindig hárommal négygyel egyszerre; ha ez egyikhez nem találko alkalmas modellt, foglalkozom a másikkal. Talán megfestettem 600 képet és több vázlatom van, mint a mennyit életemben még kidolgozhatok. Soha sem vagyok olyan boldog mint a mikor vásznam előtt állok. Egyedüli örömöm a művészet és sajnállok minden órát, a melyet műtermemen kívül kell töltenem.

* **Rudnay főkapitány kitüntetése.** Rudnay Béla főkapitányt Umberto király tudvalevőleg az olasz korona-rend lovagkeresztjével tüntette ki. Az érdemrendet ma nyujtotta át. A Tattara alkonzul. Beszédében megjegyezte, hogy az olasz király a Budapesten megforduló sok olasz munkás dolgában tapasztalt igazságjokaratot akarja ezzel megköszönni a főkapitánynak.

* **Nansen és André.** Berlinbe érkekes hírek érkeztek a két sarkutazó: Nansen és André találkozásáról. A Virgo hajón történt meg a találkozás, a mikor Andree üdvözölte Nansent sikeres expedíciójáért. Nansen ekkor kifejezte amnz óhaját, — vajha Andree elérhetné az az e r e d m é n y t, a melynek eérése mindkettőjüknek s az egész tudományos világnak forró kívánsága. — Andree különben Nansen legújabb észleleteiben újabb bizonyítékát látja terve helyesességének. Különösen az a körülmény biztatja terve kivitelére, hogy Nansen a magas északon allandó északi szelet konstalt, — a mely alkalmas arra, hogy egy léghajót keresztül vigyen a sarkon. A merész léghajós május végén akar felfedező útjára indulni a Spitzbergaktól, ha addigra a szükséges pénz a rendelkezésére fog állani. Általános nézet az s Nansen is elismeri, hogy az északi sarkon leendő áthatolásra Andree terve jobb és biztosabb, — mint az övé. — Nansen különben valószínűleg szeptember hó 5-én érkezik meg Christiániába. Fogadására nagy-szerű előkészületeket tesznek, melyek közt ségeire 32 000 koronát irányoztak elő. Nansen ép olyan szabásu ünnepélyességgel o gadják, mint 1890-ben a német császárt. — Hírlik, hogy a király és a trónörökös is megjelenik Nansen fogadtatásán. Az üdvözítő beszédet Björnson ismert költő fogja Nansenhez intézni Tromsöben Nansen találkozott Andrével és vagy két óra hosszú konferált vele.

* **A francziák ajándéka az oroszok czárjának.** A francziákat most egy, ha nem is gyakori, de annál eredetibb gondolat bántja. Az oroszok czárjának, párisi látogatása alkalmával, azt a nagy orosz harangot akarják ajándékozni, a melyet Sebastopol elfoglalásakor kűdtek Franciaországba és most a Notre-Dame egyik tornyában van. Ennek a harangnak a hangját Párisban még nem hallották, mert már Sebastopolból sziv nélkül érkezett meg. Valamikor a torony ajtáján egy e harangról szóló feliratot is lehetett olvasni, mely a czár alattvalóit hazrfiságra buzdítja.

* **Hol volt a paradicsom?** Az »Aftenposten« stockholmi levelezője azt írja lapjának, hogy egy odaváló protestáns lelkész a gyülekezetben azt fejegette leguóbb, hogy sem Nansen, sem más nem fogja sohasem elérni az északi sarkot. Mert — ugymond — valaha

az északi sarkon volt a paradicsom. A lángoló pallossal fölfegyverezett cherub még most is ott áll az északi sarkon, az egykori paradicsom kapujánál, hogy elkeresse azokat, kik a sarkhoz közelednek. Az északi fény nem egyéb, mint a cherub pallosának villanása. Stockholmban most kíváncsiak az emberek, ha Nansen még egyszer elindul-e az északi sark fölfedezésére, vagy más fölfedező zseniikkel együtt nem teszi-e le a latot, hallván, hogy a sarkot palossal őrzi a cherub.

* **Horánszky beszámolója.** A nemzeti párt elnöke Abauj-Szezsiben nagy érdeklődés mellett és a nemzeti párt több képviselőjének jelenlétében tartotta meg beszámolóját. A nagy érdeklődés és várakozás, a melylyel e beszéd elé néztek, abban teljes kielégítést talált. H o r á n s z k y N. nagy és gazdag tartalmu beszédet mondott, melynek bevezetésében a mostani parlament meddségéről beszélt és konstaltta, hogy az közel két éve már minden néven nevezendő organikus alkotásra teljesen kész. Kiváló fontosságú beszédének az egyházpolitikai reformokról szóló része. Ő nem szavazta meg a reformokat, de mióta azok törvényerőre emelkedtek, azóta kerülni kell minden olyan akciót, mely a kérdést tovább is napirenden tartja. — Határozottan elítéli tehát a revizióra vonatkozó törekvéseket s ezzel kapcsolatban kijelentette, hogy a n e p p á r t n a k ez irányban folytatott igazgatása az állam destrukciójára vezet. Kijelentést adott annak a meggyőződésének, hogy a h a z a ü g y é n e k t e s z s z o l g á l a t o t m i n d e n k i, a k i a n e p p á r t p o l i t i k á j á t o l t a r t o z k o d i k é s a z e l l e n á l l á s t f o g l a l. A vámszövetségről szól, a v á m k ö z ö s s é g m e l l e t t n y i l t a t k o z i k, a k v ó t a k é r d é s r e — nézve pedig megjegyezte, hogy a magyar kvóta semmi szín alatt s e m m i f o r m u l á k m e l l e t t n e m e m e l h e t ő f e l. — A n e m z e t i s é g i k é r d é s e k t e k i n t e t é b e n k é r l e h e t e t l e n s z i g o r t ó h a j t o t t, a h o l s z ű k s é g e s, d e v i s z o n t a t ö r v é n y n e k v é g r a h a j t á s á t é s i g a z s á g á t m i n d e n ű t t, a h o l e n n e k h e l y e v a n.

x **A Telegdy-féle gőz- és kádfürdő** intézet új k a z á n beallítása után, ismét nyitva van.

Táviratok.

A bünvádi perrendtartás.

Budapest, szept. 9. (A »Debr.« ered. táv.) A bünvádi perrendtartás részleténél Ch o r i n előadó, P o l ó n y i, M é r e y Lajos, P l ó s z és S z a l a y Károly módosításokat adtak be, melyeket előadó és E r d é l y miniszter csaknem mindet elfogadtak. A bizottság holnap folytatja tanácskozását.

A fiumei kormányzóság kérése.

Budapest, szept. 9. (A »Debr.« ered. táv.) A P e s t i H í r l a p fiumei értesülése szerint R e i s z i g főispánnak fiumei kormányzóvá leendő kinevezése befejezett dolog.

A kormány lépése.

Budapest, szept. 9. A »Debr.« ered. táv. Megbízható forrás szerint H o r á n s z k y beszámolója következtében a k o r m á n y f u z i ó r a k e z d e m é n y e z ő l é p é s t t e s z. A n e m z e t i p á r t k i l e n c z t i z e d r é s z e h a j l a n d ó a f u z i ó r a, d e A p p o n y i n é l k ű l n e m l é p n e k b e. A k o r m á n y m o s t m e g a d j a a m ó d o t a l e h e t ő s é g i a k ö z e l e d é s r e.

MUTATÓ TÁBLA.

Függetlenségi könyvtár, nyitva kedd, csütörtökön és szombaton este 6-7-ig.

Nyilvános olvasóterem: Hétfőn, szerdán és szombaton d. u. 3-6 óráig.

A kir. törvényszéknél jegyzőiroda nyitva nétköznapokon d. u. 3-5 óra közt, vasárnap és ünnepon d. e. 10-11 óra közt. Gyűjtőszekrényből a beadványok kivételnek hétköznapokon d. e. 12 és d. u. 3 órakor ünnepnapokon d. e. 11 órakor.

A debreceni kir. járásbírószék szóbeli kereseteket, kérelmeket /s nyilatkozatokat fölvesz **kedden és pénteken** d. u. 3-tól 5-ig, a felek megjelenhetnek minden **szerdán**.

Népkönyvtár az árok-utcai leányiskolában nyitva van minden szerdán és szombaton délelőtt 11-12 óráig.

Múzeum, a kollegiumban, nyitva van vasárnaponként d. e. 10-12-ig.

A Gönczy-egyesület „Otthona” a keresk akad. palotájában.

Két milliós ékszer.

szept. 9.

A décsi Opera fényes termében a tegnapi Theatré paréén mérhetetlen kincsek voltak felhalmozva. A ragyogó egyenruhák, a csillogó ékszerek, a világitás szemképrázta fényben tündéri látványt nyújtottak. Két biródom dús gazdag díszelmei és arisztokráciaja, valamint az egész világnak Bécsben képviselt diplomáciaja vetekedett abban, melyikük fejthet ki nagyobb pompát. Az ékszerek, gyémántok, rubinok tegeiről is kitűnt az a csodálatos szépségű és fényű ékszer, amely az orosz csárna páholyából árasztott szét vakító világosságot. Hány asszony szive remegett meg titkos vágyakozástól és talán irigységtől, a mikor meglátta a remek klenodumokat, a melyek a föld leghatalmasabb asszonyának szépségét emelték. Önkénytelenül azt kérdezte magában mindenki, vajon mennyit érhet ez a sok drága klenodium, a melyet Mária Fedorovna csárna visel? Még a hozzáértők is zavarba jöttek és nem tudtak felelni erre a kérdésre csupán azt konstataáltak magukban, hogy az orosz császári ékszerekről szóló misztikus hírek nem tartoznak a regek sorába.

Női ékszerekbe rengeteg értékek halmozódhatnak fel, de csálódik az, a ki azt hiszi, hogy minél több gyémántnak és ékkőnek halmozásával föltétlenül becsesebbé és szebbé teszi azt az ékességet, a melyet a drágaságok kölesőznek a női szépségnek. Nem elég mérhetetlen összegeket költeni ékszerekre; elrendezőök és izléses feldolgozásuk is órási feladat.

Egy amerikai lap nemrég azt a feladatot tűzte ki magának, hogy összehoz egy millió dollár értékű női ékszert, azzal a kikötéssel, hogy nem az ékköveknek mennyisége legyen a döntő, hanem hogy egy nő az egész ékszert egyszerre viselhesse. Az orosz csárna ékszere ezt a problémát alkalmasint többszörösen meghaladja, mindazonáltal a feladat közönséges amerikai milliomosoknak, a kik nem merithetnek a pétervári császári kassza tárából, ez által nem válik könnyebbé.

Az említett amerikai kollega Newyork valamennyi ékszerészéhez fordult, de az egész ipartestületknél nem lehetett ennyi becses ékkövet összehozni, már t. i. olyanokat, a melyeket egy hölgy ékesítésére harmonikusán össze lehetett volna állítani. A mikor az ékszerészek a felhívást megkapták, a rengeteg számokhoz szokott amerikaiak nem csak meglepődtek, hanem ki is jelentették, hogy ennyi ékkövet a kereskedelembe találni sem lehet. Azonfelül — ugymond — ennyi ékkövet csak egy óriás nő tudna elviselni. De nem azért amerikai az amerikai, hogy engedjen. Ha az eszmét egyszer megfogadta, nem is eresztí el.

Végre a newyorki hírlapíró talált is egy ékszerészt, a ki vállalkozott az ékszer összeállítására, Earle Virginia kisasszony pedig hajlandónak nyilatkozott arra — vajjon hány kisasszony utasította volna vissza ezt az ajánlatot? — hogy az ékszert felveszi, ab-

ban magát lefényképezteti, hogy ekképen a nyájas olvasó képet alkothasson magának arról, milyen az a hölgy, a ki millió dollár, tehát két millió forint értékű ékszert visel?

Meg kell adni, hogy a feladatot a legrosszabbul oldották meg Alig képzelhető valami izléstelenebb, mint Virginia kisasszony az ő tömördek ékkövével, a mely elhalmozta fejét, nyakát, mellét, karját, kezét, derekát és ruháját. Igaz, hogy az az ékszer csodálatos tübben villog és vakító színeket lövel szét.

Az ékszer elrendezéséhez egy órai munka kellett.

Mindenekelőtt gyémánt nyakakat választottak ki, a melynek értéke 40,000 dollár volt. Ráadásul a magyarországi kövekre, két ilyen nyakakat is alkalmaztak, hogy annál határozottabban csüngjön le Virginia kisasszony hófehér kebelére. A vállat gyémántrozákkal és gyémántból való margitvirággal rakták tele, úgy hogy a hölgy egész felsőteste csak úgy el volt árasztva gyémánt-esővel. A fekete derek varrást 60 szoláirral rakták ki, — a melyek mindegyike 200 dollárt ért. Ez azonban az asztalon fekvő ékkő-halmaz, a mely a millió dollárt képviselte, csak alig fogyasztotta. Hozzáfogtak a kisasszony fejének ékítéséhez. Potom százezer dollárt ért ez a fejdísz. Állott pedig a tiorából merkur-szárnyakkal, köcsöggel és madárral. A fejeket azonfelül a la Semiramis díszítették Arysanté mumokból rubin és gyémántlepkékkel.

A homlokra smaragd és brilláns-pendant lógott le. A kisasszony fekete hajfürtjeit drága ékkövekből álló fűző fonta át. Haját gyémánt kardoska fogta össze, magukba a hajfürtökbe tündöklő gyémántsorokat fűztek. Fülönfüggői olyan gyémántok voltak, a melyek külön-külön több ezer dollárt értek.

Órák teltek el, Virginia kisasszony már halálosan elfáradt, de a millió meg nem fogyott el. Most a derekát kezdték cziczomázni gyémántcsillagokkal; a köveket egyes kövekkel ékesítették, hogy az egész felső test most már a szó szoros értelmében el volt árasztva változatos kövekkel. Végül a karját is meg rakták ékkövekkel, a kezét, úgy, hogy ujjain legalább 200,000 dollár volt halmozva nem kevesebb, mint 71 gyűrű alakjában.

Végre elérték a milliót. Csillogott-villogott az egész alak, mintha tüzfolyam ragyogna elő testéből. De a csillogást, ragyogást, a mely a hölgyről eláradt, a fényképész nem tudta visszaadni.

Igazi amerikai mulatság volt. Nagy-szerű, drága, izléstelen és haszontalan. — Összehordott ékkövekért éppen huszonöt millió kenyeret lehetett volna vásárolni New-York szegényeinek.

Nansen családja

Az északi sarkutazó egyik jó barátja a ki Nansennek szomszédja is, egy prágai újságban igen érdekes részleteket tesz közzé az utóbbi napok eseményeiről.

E hónap 13-án este hét óra tájban feleségével éppen Nansennekhez indult, midőn a kis négy éves Nansen Liv futott hozzájuk s így kiáltott:

A mama elutazott a városba s papa haza fog jönni.

Kérdősködésre elmondta a kis leány, hogy édes anyja táviratot kapott férjétől melyben azt a szerencsés hírt tudatta, hogy Vardöbe érkezett. Na isenne rögtön Krisztia-niába utazott anyjához, az öreg Sarsnéhez, hogy nála megtudja a férjéről közelebb jött híreket. A jó barát biciklire ült s utána ment a városba. A Karl Johans-gade csak úgy nyüzsgött az emberektől. A szó szoros értelmében lelkesedés töltött el mindenkit. A kávéházak mind tömve voltak, a lapszerkesztőségek előtt, hol az érkező táviratokat ki-kifüggesztették, a közönség tolongott, hogy azokat megláthassa. Az utcákon lelkesült csapatok vonultak végig, nemzeti dalokat énekelve, lelkesült hurrákiáltások hangzottak mindennütt.

Nansennét már nem találta ott, de mi-

dőn a fjordhoz haza ért, nagy számu baloncsónakot látott ünnepélyesen a száraz felé vonulni. A halászok levették kalapjukat s kilenczszeres luráht kiáltottak. Földjének déli sarkán, mely határos Nansennekével, egy nagy zászló-rudat látott felállítva, melynek tetején ma egy lobogó leng, vigan, mintha tudná, hogy ő alatta tette meg Nansen azt a dicső utat. Az erkély alatt két gyermek játszott: a kis Nansen Liv, a ki a szomszéd Hjalmar nevű ötesztendősi fiacskájával nagy barátságot tart, hangosan vitakozott játszótársával.

— Az én papám olyan erős, mint egy medve, mondja Hjalmar.

— Az én papám pedig olyan erős — s itt a másik apróság megakad — az én papám a legerősebb ember az egész világon, mondja ki a legnagyobb meggyőződéssel.

Nansennehez átszaladt a szomszéd felesége, hogy szerencsekívánatait átadja neki, a ki aztán elmondotta, mint érezte magát azon a délután, mikor a távirat megérkezett.

— Otthon ülök tegnap délután és unatkozom, mondá Eva Nansen, — midőn táviratot hoznak. Először nem akartam felbontani.

— Miért? — Talán valami rosszat sejtett?

— Oh nem, de oly sok táviratot kaptam már s egyikben sem találtam semmit. Az embert ez leveri.

— S aztán?

— Végre természetesen fölbontottam, s mielőtt tartalmát átérthetnem volna, mindjárt ráismertem — sülusára. Holnap este fogok utazni. Nem kérelkedtem abban, hogy előbb utóbb meg fog érkezni s — azután volt mivel foglalkoznom ez alatt a hosszú három év alatt.

Pillantása e szavakra a kis Liv aranyfürtjeire esett, kit karja közé szorított.

A szomszéd is beszélgetett Nansennével ezelőtt mintegy négy hete, szokás szerint, a gyermekről, kiknek barátkozása nekünk oly sok örömet okoz. Vél úgy, hogyan, hogyan sem, elkezdünk, első ízben, a sarki ekspedízióról beszélni.

— Mit szól ahhoz az eszméhez, melyet mostanában tárgyalnak, hogy férjéért segélyekszpedíziót küldjenek ki?

Az asszony arca kelletlen kifejezést öltött.

— Segélyt? ismétlé büszkén, meg tudná ön mondani, hol kellene ennek az ekspedízióknak kezdődnie és végződnie? Oh nem, folytatta erős hangon, ő majd fog tudni segíteni magán.

S valóban, Nansen tudott is. A nő nem csalódott erős hitében, bizalmában.

Közgazdaság.

Hízó sertések eladása. A mezőhegyesi.

m. kir. állami ménes birtokon (posta, táviró és vasuti állomás) három kerületben elhelyezett és pedig a birtok:

1. fecskési-külső kerületébe levő mintegy 179 db
2. kamarási-külső „ „ „ 621 „
3. kovacs házai „ „ „ 372 „

összesen tehát mintegy 1172 db.

hízó süldő sertés folyó évi szeptember hó 18-án a vezetésem alatt álló miniszterium tanácsstermében zárt irásbeli ajánlatok alapján tartandó árverésen eladásra bocsátatik.

Venni szándékozók által sajátkezüleg aláírt és lepecsételt ajánlataik, melyek borítékára „Ajánlat a mezőhegyesei hízó sertésekre” feljegyzendő, 50 kros bélyeggel és a részletes eladási feltételekbe, megjelölt összegű készpénz. óvaddékképes értékpapir, vagy adóhivatali nyugtából álló bánatpénzzel ellátva, a mondott napnak d. e. 11 óráig vagyis a tárgyalás megkezdéséig a vezetésem alatt álló miniszteriumhoz nyújtandók be.

Később beérkező ajánlatok nem vétetnek figyelembe.

Az ajánlatok benyújtására kitűzött határidő elteltével, vagyis folyó évi szeptember hó 18-án d. e. 11 órakor a miniszterium tanácsstermében az ajánlatok felbontatnak és az ajánlat el vagy el nem fogadásáról az ajánlattevők szeptember 21-éig értesítetnek fognak.

A részletes eladási feltételek a m. kir. gazdasági főigazgatónál (Bpest, földmiv. ügyi miniszterium palotája, II. emelet 71 sz.) és a mezőhegyesi ménes birtok igazgatóságánál tudhatók meg és a sertések ugyanczen ménesbirtokon megismerhetők. Budapest, 1896. szeptember hó 4-én. Földmiv. ügyi miniszter.

Kőbányai sertés-piac.

szept. 7.

Hizott sertés-árak: 1. Magyar első rendű Óreg nehéz (páronként 300—400 kilogram sulyban) — krig. 2. Óreg közép (páronként 300—400 kilogram sulyban) — krig. 3. Fialat nehéz (páronként 20 kgon felüli sulyban) 56 $\frac{1}{2}$ -54 krig. 4. Fialat közép (páronként 251—320 klg.— sulyban 54—55 krig. 5. Fialat könnyű páronként 250 kgr. terjedő sulyban — krig. Magyar szedett nehéz páronként 280 klg. felüli sulyban 53 $\frac{1}{2}$ —54 kr. Közép pkint 220—180 klg. fel-sulyban 44—45 krig. Könnyű pként 220 klg. terjed sulyban 43—44 krig. III. Szerbia Nehéz pként 220 ki felüli sulyban 48—49 krig. Közép pként 220—260 klg terjedő sulyban 45—46 krig. Könnyű pként 220 klg terjedő sulyban 44—45 krig.

Sertés létszám 1896 szept. 5. napján volt készltében 2556 db. 1896. szept. hó 7-ik napján felhajtattott — db. 1896 szept. 7-ik napján elszállított 30 db. 1896. évi szeptember hó 7-ik napjára marad készletben 2526 db. A hizott sertés üzletirányzata — változatlan.

CSARNOK

Az Ypszilonosék.

— Elbeszélés. —

Fordította: **Kalocsa Róza.**

(Folytatás.)

Schneider ur megint újságjába temetkezett, de gondolatai másfelé kalandoztak. Természetesen hiba volt azt a fiut az anyja háta mögött etetni, de milyen kecségtető volt megbeszánthatni azt a fennhéjázó asszonyt! Sándorra nézve kellemetlen következményei lehetnek ennek a dolognak. Vagy kipattan, és akkor jól elverik, vagy hazudni fog, hogy a dolgot eltitkolja és akkor az még nagyobb baj lesz.

— Nem, mondá magában Schneider ur, ennek megtörténnie nem szabad, sajnálom, de nem lehet.

Azonban Sándorka olyan megható pontossággal állított be az uzsonna idején, hogy Schneider ur megfélemedezett elhatározásáról és jöttartotta a fiut.

A legközelebbi vasárnapon Sándorka megint büntetés alatt volt, és roppant gyönyörűséggel ugrándozott Gusztikával az udvaron: készakarva a csatornába dobta bársony baretjét csakhogy a vasárnapi uzsonnától ki legyen zárva, a mely minden vonzó erejét elvesztette ránézve, mióta Schneider fáradhatatlan „egyél—egyél” szavát megfogadhatta.

Cserépné ő nagysága ez alatt fekete selyem ruhába öltözöttön túllírűchebe burkolódva egész nyakig, salonjának egyik fatüülében hevert és várta vendégeit. Ez volt az egyetlen időszak, a mikor kezei pihentek, mert alighogy vendégei eltávoztak hosszú husztalan ujjai már tevékenyek voltak ismét.

Cserépy ur szürke öltözetben, hosszú kézelős kezei hátán összetéve járkált szünetlenül a salonból az étterembe és viszont. Felésege néha ideges lett ettől az ingajarástól; azonban nem mindig szokta elárulni érzelmeit,

gondolván magában, hogy az embernek csak kell valami mulatságának lenni és más mulat-ság meg bizonyára drágább lenne, mint ez az ingajárás.

Aladárka nyitotta ki az ajtót a csöngetésre, és az első vendég: Molnárné ő nagy-sága, már érettebb koru besuhogott-kövérendkívül elegáns, ékszerekkel tulhalmozott hölgy, olyan hanggal akár egy trombita. Molnárné volt a Cserépné legjobb munkaadója, czifrázkodása által annak jó keresetet adott, habár szive mélyéből ki nem álhatta, no de ez kölcsönbe ment.

A háznak második és egyuttal utolsó vendége Málka kisasszony volt, ő volt a két örökké hadilábon álló hölgy között a közvetítő, a munnyibe értett hozzá, hogy mindenkinek igazat adjon és sohasem bátorkodott önálló véleményt nyilvánítani. Cserépné ő nagysága Málkát, mint művésznőt pártfogolta. Málka, így nevezte őt a színigazgatótól kezdve az utolsó kórstaig mindenké a színháznál, tíz éves korában került a színházhoz és a hogy akkor a gyermekszerepeket papagáj módjára be'antották neki, e beszédmódot hűségesen megtartotta akkor is, mikor a gyermekszerep-ből átment a fiatal szobaleányszerepekre s ezekből az éltesbb szobaasszonyokéra.

És mint a hogy a színpadon sohasem játszott főszerepet ép úgy történt vele az életben is; sohasem távozott valamely primadonna vagy tragika úgy el a színházról, hogy kénytelen ne lett volna az őt a pályaházhoz kikísérő, zokogó Málkának karjaiból kiszakítani. És újra meg újra ismétlődött, hogy a forró szeretet az örök barátság ígéretei kigőzölögtek az eltávoztoknak a fej-ből, és a vigasztalhatatlan Málkát sohasem vidította fel valamely levélke vagy meghívás. Az emberi faj ily nyomorult hálátlanságán méltán felbőszülve szerető szívet rögtön anyakába varrta a színház legközelebbi csillagának és a szenvedett mellőzésért és sértésért azzal állt bosszút, hogy új barátjének rögtön beszámolt a hűtlenek toiletté titkaival, szerelmi kalandjaival és családi viszonyaival. Erre azután Málka ismét csupa önfeláldozással és szolgálatkésztséggé változott át és minden kellemetlenséget, melyek a művésznőt érték személyes sértésnek vett és még a legeslegutolsó pillanatban is tudott segíteni valami szerencsétlenül járt öltözéken, melylyel rögtön Cserépnéhez vág-tatott.

(Folyt. köv.)

Ritka alkalom!

BAUM MIKSA

üzletének feloszlatása
miatt az összes raktár
minden elfogadható

áron

ugy kicsinyben
mint nagyban
eladatik.

Ritka alkalom!

ELSŐ DEBRECZENI

paplan-gyár

Debreczen, Széchenyi-utca.

Paplanok, madráczok

mérték szerint

gyorsan és pontosan elkészítetnek.

Tekintettel a közeledő vetési időnyre — van szerencsénk ajánlani

szavatolt tisztaságu

(a csehországi Thomasművekből eredő)

a legmagasabb díjakkal
kitüntetett

Thomasfoszfátlisztet

szavatolt 15—20% citrátban oldható foszforsav tartalommal és 80—100% porfinomsággal

Felülmulthatatlan, minden talajra alkalmas trágyaszer különösen sovány talajok javítására, kitűnő hatásu az összes gabnaneműek, kapás és olajnövények, lóhere és luczerna, szőő, komló és kerti veteményekre, kiváltképen a rétekre.

Legjobb, leghatásosabb és legolcsóbb foszforsavtrágya, tekintettel hatásának tartósságára felülmúlja az összes szuperfoszfátokat.

A citrátban oldható foszforsav tartalomért szavatosságot vállalunk, netán hiányzó mennyiséget megtérítünk. — Árjajánlatokkal, szakmunkákkal és egyéb felvilágosítással a legkészségesebben szolgál

a csehországi Thomasművek eladási irodájának vezérképviselője

a magyar korona országainak területén

Kalmár Vilmos Budapest, Erzsébet-körut 34. szám.

Üzleti könyvek nagy raktára.

Hoffmann és Társa

 KÖNYVNYOMDÁJA

DEBRECZEN, a főpostával szemben.

Ajánlkozik:

nyomtatványok elkészítésére

kereskedők, gyárosok és iparosok részére.

— Jegyzékek, számlák, czimkártyák, —

Levélpapírok és borítékok czégnyomattal
1000 pld. 2 frttól kezdve. Memorandumok.

Pénzintézetek, építési vállalatok, helyiérdekű vasutak teljes felszerelése.
Részvények, szelvények, elsőbbségi kötvények, értékpapírok, évi jelentések, zárszámadások, rovatos ivenek, tabellák.

 Meghívók eljegyzésre, esküvőkre és táncszüzekre olcsó áron.

Hangverseny műsorok, gyászjelentések. Menu kártyák a legdiszesebb kivitelben.

Különlegességek kitünő magyarsággal helyesen kiállított **ÉTLAPOKBAN.**

 Pinczérszámlák, bor és sör czimkéik.

Napilapok, hetilapok, szaklapok, képes folyóiratok előállítása

 diszes, pontos és jutányos kivitelben. Ezek szétküldése (expediálva.)

Bármily terjedelmű regények, elbeszélések, költemények,
tudományos és szakmunkák előállítása.

 Névjegyek 50 krtól kezdve.

„A Debreczen“ kiadóhivatala.

Nyomatott Hoffmann és Társa könyvnyomdájában Debreczenben. Főpostával szemben.